

פרק רבי ישמעאל

ונתת עליה שמן ושמת עלה לבונה מנחה היא. והקטיר הכהן את אזכרתה, מגרשה ומשמנה על כל לבונתה אשה לה.”.

ג. מנחת העומר היתה באה עשרון אחד של סולת שעורים.

ד. קצירת התבואה עבור מנחת העומר, היתה נעשית בליל ששה עשר בניסן, והיא דוחה את השבת.

ה. הבייתוסים, שהיו חולקים על קבלת חז”ל, היו מפרשים “ממחרת השבת” כפשוטו של מקרא, למחרת השבת שלאחר יום טוב הראשון של פסח. וכדי להוציא מלבן של בייתוסין, התקינו חכמים לקצור את העומר בפרסום גדול.

מתניתין:

רבי ישמעאל אומר: העומר היה בא כאשר היה יום ששה עשר בניסן נופל בשבת, וקצירתו וטחינתו והרקדתו היו נעשים בשבת, משלש סאין של שעורים בלבד, והיו טוחנים אותם ומנפים אותם הרבה עד שהיו מעמידים את כל שלשת הסאין על עשרון מובחר של סולת, ואותו היו מקריבים למנחת העומר.

ואילו כשהיה נופל ששה עשר בניסן בחול, היו מקריבים עשרון הבא מחמש סאין של שעורים, והיו נוטלים מכל סאה מעט סולת, שהיא סולת דקה היוצאת ראשונה מן הנפה. ובגמרא מתבאר טעם החילוק בין שבת

א. הפרק שלפנינו עוסק במנחת העומר, שהיתה באה בשה עשר בניסן, ועל ידה הותר לאכול מן התבואה החדשה בגבולין [אך לא במקדש, שלא הותרה הקרבת מנחה מן התבואה החדשה עד הבאת שתי הלחם בעצרת], וכמאמר הכתוב [ויקרא כג ט]:

”כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם, וקצרתם את קצירה. והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן.

והניף את העומר לפני ה' לרצונכם, ממחרת השבת [ממחרת יום טוב ראשון של פסח] יניפנו הכהן.

ועשיתם ביום הניפכם את העומר, כבש תמים בן שנתו לעולה לה'. ומנחתו שני עשרונים סולת בלולה בשמן אשה לה' ריח ניחח, ונסכו יין רביעית ההין.

ולחם וקלי וכרמל [העשוי מן התבואה החדשה] לא תאכלו עד עצם היום הזה, עד הביאכם את קרבן אלהיכם, חקת עולם לדורותיכם בכל מושבותיכם.”.

ב. עוד אמר הכתוב [ויקרא ב יד]:

ואם תקריב [כמו “כי תקריב”, ש”אם” זה חובה הוא] מנחת בכורים לה' [במנחת עומר הכתוב מדבר] אביב [היא באה “אביב”, בשעת בישול התבואה], קלוי באש, גרש [לשון שבירה וטחינה, שיש לגרוס את התבואה בריחיים “גרוסות”] כרמל [תבואה רכה הנמללת ביד] תקריב את מנחת בכוריך.